

Зміст

Це К...	5
Тире між датами	95
Такі справи.....	106
Дрібничка	115
430 метрів.....	118
Огірки.....	137
Козел Костя.....	141
«Хунта» — все!	151
Танкісти.....	156
Дівчата з Марківки	157
Просто Марія з Трьохізбенки.....	164
Коли мене вбили	167
Перше побачення	177
Постріл.....	183
Штанці	191

Це К...

Нам пощастило. Снаряд не поцілив у будинок, а лупонув поряд. Ми з дідом прокинулися раніше звичного, тож я бігала по хаті, розриваючись між телевізором, кавою та холодильником із корвалолом. Чайник свистів, по телевізору повідомляли про щось неймовірне, неприйнятне.

Війна.

Руські таки поперли великою навалою.

Дід съорбав серцеві краплі впереміш із кавою і перемикав телеканали. Спробувала зробити зауваження щодо шкідливості такого купажу. Однак після красномовного «зирк» замовкла: мій — страшений кавоман і трохи сердечник, як і більшість чоловіків передпенсійного віку. Довелося змиритись і зайнятися більш реальним: побігла на кухню перевіряти запаси солі та сірників. Кожна хазяйка знає, що такі речі потрібно в разі ЧОГОСЬ мати із запасом. І ще мило та олію.

Тільки й репетнула:

— Зроби звук гучніше!

Надто потерпала від браку знань та інформації, що насправді відбувається.

Саме тоді по нас і гуннуло. Снаряд влучив поряд зі стіною нашої спальні. Там ще хвилин двадцять тому ми бачили безпечні сни. Влучив, гадина, у клумбу, де от-от мали підвести голови мої тюльпани.

Дід здивовано втупився в дистанційку, якою давав гучність «брехунцю», і лише потім спробував озирнутися до дверей. Саме тоді вибухова хвиля разом із пилом домчала до нього, підняла в повітря і кинула на мене. А потім уже нас понесло на кухню, куди я й збиралася.

Таких «обіймашок» у нас не було навіть замолоду.

Моєму дідові пощастило, що я не кістлява, а в більшості місць м'якенька. Не товста, як деякі подружки-пенсіонерки (не називатиму конкретно, але якщо будете в моїх краях, то порівняйте із сусідкою через хату). А втім, досить про пусте (і злюзике до того ж).

Отже, влетів дід у мене з обіймами, що в медовий місяць таких не пам'ятаю. Притиснуло мене до нього, разом летимо в холодильник, а я бачу, як вириваються із петель двері нашої спальні, як палахкотять там дим та полум'я, клубочаться пилюка та літає пір'я з подушок.

Зі стіни злетіли рамки з фотографіями, картина. Моя улюблена ваза зірвалася зі столу у вітальні і з якогось дива вирішила поцілити моєму у спину. Трохи не долетіла. Розбилася раніше.

На щастя.

Таке наше щастя.

Дід мій — щасливчик, бо — ще раз нагадую — гепнувся на м'яке. Тобто на мене. А я так ум'яла дверцята холодильника спиною, що днів зо три на шкірі були вм'ятини від магнітиків.

Дід потім розтирав мазями ушкоджене місце.

Розпусник. (Це я інтимно жартую.)

Щось я трохи наперед забігла... Маю право: мої записи, і нічого їх абикому читати. Коли з якогось дива читаєте ці літерки, то спаліть, будь ласка. Не треба пристойним людям читати, що пише бабця в розkvіті вроди.

Щойно перечитала написане. Таке враження, що заспокоюю себе. Мабуть, так і є. У будинку, де ми сподівалися жити до скону віку, вивалило стіну. А я пишу: «Пощастило». Радію, що завалило лише одну стінку, а не всю домівку.

Хоча згодом ми з дідом зрозуміли, що нам справді пощастило: більшість сусідніх будинків рознесло вщент. Поряд немає військової частини чи чогось «стратегічного». Тому ніяк не второпаю, навіщо суди гамселити тій клятій артилерії?

Мабуть, косоокі.

Ми з дідом до глупої ночі розбириали завали, щоб витягнути з руйнувань уцілілих сусідів. Дідувесь день на розхайдоханій вулиці вовтузився, а я то тут, то там поралася. Спеціальний начальник у формі ходив разом зі мною околицею та уважно записував, у якій оселі скільки людей жило і як їх звати.

Звали...

Я майже не плакала.

Розуміла, що можу допомогти сусідам.

Мій дід увесь день тягав каміння та биту цеглу, щоб звільнити людей. Лише вночі взявся за нашу хату.

Після того як офіцер у формі зайнявся своїми справами, я без передиху готувала борщ та інші страви для рятувальників.

І намагалася не дивитися на провалля в стіні власного будинку.

Я така молодчинка, що майже не плакала.

Лише раз заридала, мов сирена повітряної тривоги, коли з-під завалів витягли мою подружку. Я про неї згадувала. Та, що «злоязика».

Царство небесне.

Хороша людина.

Поночі ми з дідом перетягли в льоху запаси картоплі та консервації в найдальший куток. А в протилежний поставили «буржуйку», яку задарма привезли рятувальники. Трубу витягли через ляду назовні. Однієї стіни не маємо, тож диму є куди діватися.

Матрац крізь ляду не проліз, тому настелили собі ковдр.

Першої ночі топили уламками нашого ліжка. Потім уже роздобули справжніх дров.

А світанок ми зустріли, розгрібаючи розтрощену стіну.

— Цегла майже не пошкодилася, — радів мій чоловік. — Обіб'ємо — і наново стіну відбудую.

Тож ми оббивали цеглу й складали кубиком поряд із лядою льоху.

Трохи намерзлися: усе-таки кінець лютого. Зима.